

MLK Interview

Emeritus Professor dr. Peter B. Boorsma

15 juni 2020

In verband met eredoctoraat Martin Luther King jr., 20 oktober 1965

Interview verzorgd door dr. Sylvia van de Bunt

Speciale dank aan de VUvereniging en de VU School of Business and Economics
voor ondersteuning van dit SERVUS project

Introductie

Tijdens de dr. Martin Luther King jr. (MLK) Lezing op 4 april 2017 op de VU is het project ‘Herinneringen aan MLK’ aangekondigd van SERVUS in samenwerking met Alumni-relaties VU, de VU Vereniging en andere VU-betrokkenen. Dit project houdt in dat VU-alumni worden geïnterviewd die erbij waren toen King op 20 oktober 1965 het VU eredoctoraat in de Sociale Wetenschappen verkreeg en/of op 21 oktober 1965 aanwezig waren bij de ontmoeting tussen King en VU studenten in Grand Hotel Krasnapolsky in Amsterdam. De navolgende interviewee was niet bij de plechtigheden zelf door omstandigheden, maar is toch geïnterviewd vanwege de relevante MLK context die hij kon geven.

Emeritus Prof. Dr. Peter Bauke Boorsma

Geboren 15 juli 1944

Studie: Economie aan de VU, 1962-1969

1966-1967? Voorzitter Studentenvereniging Economie, VU

Lid redactie Economenblad

1962-1967: lid VU Corps

1964-65 voorzitter Almanakcommissie

1965-1966 scriba O.V. Cato

Wetenschappelijk medewerker Economische Faculteit VU, 1969-1973

1969 - ? : lid Universiteitsraad

1969 – 1973 lid Faculteitsraad

Promotie aan de VU , titel: Afwenteling en Oligopolie, 1973

1973-1978, (plv)hoofd Bureau Begrotingsvoorbereiding, ministerie voor Financiën

1978-1980 lector Openbare Financiën Universiteit Twente

1980- 2010 hoogleraar Openbare Financiën Universiteit Twente

1987- 2003 lid CDA fractie Eerste Kamer

1999-2001 Eerste ondervoorzitter Eerste Kamer

Diverse nevenfuncties

- Wat is uw naam? *Peter B. Boorsma*
- Wat is uw leeftijd, 75
- Wat is uw beroep (geweest)? *Emeritus hoogleraar aan Universiteit Twente, en lid Eerste Kamer (1987-2003)*
- Waar hebt u gewoond in 1965 ten tijde van het bezoek van MLK? *Amsterdam*
- Waar bent u momenteel woonachtig? *Delden*

❖ Introductie

- Wanneer studeerde u aan de VU en welke opleiding? *Ik studeerde Economie aan de VU van 1962-1969. Ik had eigenlijk eerder willen afstuderen, maar heb een ongeluk gehad waarvan ik moest herstellen.*

- Hoe bent u betrokken geraakt bij het bezoek van MLK? *Ik heb geen herinneringen aan zijn bezoek. Ik was actief in het VUcorps en de Faculteit. Het verbaast me dat ik niet in Hotel Krasnapolsky was.*
- Hebt u gemerkt dat het bezoek van MLK enigszins controversieel was toen der tijd? *Ja,*
- De ceremonie zelf. *Ik was niet aanwezig bij de uitreiking van het eredoctoraat zelf in het Concertgebouw, kan me althans dat niet herinneren.*
- Heeft u nog een andere herinnering gerelateerd aan MLK? *In 1966 ben ik voor een stage bij Kodak in Rochester NY geweest. Er waren in 1965 enorme rassensrellen geweest op verschillende plaatsen in de Verenigde Staten, vooral in het Zuiden maar ook in de stad Rochester, in het Noorden. Daar ben je dan wel benauwd voor. Ik houd van jazz en wilde ook naar een jazz club in een zgn. zwarte wijk. Men vroeg mij: "Zou je dat wel doen als white guy?". Ik ben wel gegaan. Achter me speelde iemand op een Hammond orgel. Plotseling kreeg ik een grote hand op mijn schouder. Ik schrok wel en draaide me om en zag een zwarte man die naar me lachte en zei "You're just like Marlon Brando." Ik vond dat leuk, begreep niet waarom ik zou lijken op Brando maar heb dat niet gezegd. Er was in die tijd een hittegolf, en dan was er ook meer kans op rellen. Het is uiteindelijk in Rochester dat jaar meegevallen. Een ander voorval die ik me herinner in Amsterdam was ook in 1966, misschien 1967. Ik roeide al jaren op de Bosbaan.. Een groep theologiestudenten had geprotesteerd op een vergadering van de Gereformeerde synode, ze waren achterin gaan staan met een spandoek: "Homo's op de kansel". Een van de studenten dispuutslid was één van mijn roeimaten. Daarna heb ik niets meer van hem gehoord. Coming-out was nog iets heel bijzonder in de jaren zestig. Predikanten en priesters kwamen vóór de jaren zestig niet gauw uit voor hun geaardheid.*
- In 1969 werd de Universiteitsraad opgericht. Ik was in februari van dat jaar wetenschappelijk medewerker geworden aan de Economische Faculteit en gevraagd door collega Hille de Vries om mij kandidaat te stellen. Eenmaal lid geworden, werd ik uitgenodigd voor een gesprek met prof. Sizoo, voorzitter van het VU Verenigingsbestuur. Ik was gevraagd om de VU doelstelling te ondertekenen. Die ondertekening van de VU doelstelling was gekomen in plaats van de VU grondslag ondertekenen. Maar ik had geweigerd. Sizoo vroeg mij waarom ik de doelstelling niet wilde ondertekenen. Ik zei de doelstelling, net als de grondslag, zeer te waarderen. Echter, deze niet wilde ondertekenen omdat de VU ook studenten en medewerkers accepteerde die de doelstelling niet konden onderschrijven. Daar stond een straf op: geen vaste aanstelling? In mijn ogen was er sprake van discriminatie. Sizoo en ik zijn vriendschappelijk uit elkaar gegaan. Maar de volgende dag stond mijn protestactie wel in de NRC.*
- Net als de Universiteitsraad was de Faculteitsraad een nieuw instituut, het resultaat van de beweging van de jaren 1965-1970. Ik werd dat jaar ook lid van de Faculteitsraad. Op een gegeven moment was er een agendapunt 'Benoeming van hoogleraar Marketing'. Er was geen cv met publicatielijst van de kandidaat toegevoegd. Een hoogleraar gaf toelichting om hem te benoemen. In zijn toelichting gaf hij aan dat de kandidaat de intentie had uitgesproken in twee jaar een proefschrift te gaan schrijven. Dat gelooft natuurlijk niemand, dacht ik. Ik*

protesteerde, en zei dat zelfs van elke medewerker die wat wilde bereiken werd verwacht dat hij of zij zou promoveren, een traject dat zeker vier tot zes jaar zou kosten. Maar mijn protest heeft niet geholpen. Want hij is wel benoemd. Ik kreeg na afloop van de vergadering van prof. Wytzes te horen “Ach, meneer Boorsma, loopt u even met mij mee.” Ter plekke kreeg ik te horen: “Zou u voortaan wat meer willen luisteren naar wat de ouderen zeggen?” Jaren later ging het fout met die betreffende hoogleraar. Wytzes heeft toen gezegd: “Waarom heeft niemand ons gewaarschuwd voor die man?” Bernard Compaijen, destijds medewerker, later hoogleraar aan de Economische faculteit heeft Wytzes geantwoord: “Maar Hans, destijds heeft Peter Boorsma gewaarschuwd en jij hebt destijds tegen Peter gezegd...” etc. In de jaren zeventig werkte ik bij het Ministerie van Financiën in Den Haag en was ik o.a. de vertegenwoordiger van de minister bij de vergaderingen van de SER. Wytzes was toen kroonlid. Daar ontmoette ik hem een keer en toen heeft hij het voorval gememoreerd en zijn excuses aangeboden.

- Wat valt ook op in dit verhaal? In de jaren zestig en daarvoor waren de verhoudingen tussen de hoogleraren en de medewerkers hiërarchisch. Een medewerker haalde het niet in zijn hoofd om de hoogleraar bij de voornaam te noemen. Dat is in de jaren zeventig veranderd. Verder herinner ik me begin jaren zeventig de bezetting van het hoofdgebouw, o.l.v. Pim Fortuin, de opportunist: hij sprak toen over wetenschappelijke arbeiders.*
- Ook tekenend voor de verandering in de omgangsmores was de verhouding tussen studenten en medewerkers. In het nieuwe VU gebouw aan De Boelelaan had je amfitheater collegezalen. Zodra de hoogleraar binnenkwam achterin de zaal, gingen de studenten staan. Ik heb eens meegemaakt dat de docent De Pous achterin de zaal bleef staan, omdat er niemand opstond. De Pous was een vooraanstaand econoom, oud-minister Economische Zaken, en in onze faculteit docent Prijstheorie voor één eerstejaars vak. De studenten bleven zitten omdat het opstaan alleen gold voor hoogleraren. Pas nadat studenten opstonden, liep de hoogleraar naar voren. Omdat De Pous bleef wachten zijn de studenten uiteindelijk wel opgestaan. Maar meer opvallend: studenten waagden het in de jaren zestig niet om medewerkers bij de voornaam aan te spreken. Dat is in de jaren zeventig ook gewijzigd.*
- Nog een verandering. Ik ben in 1967 benoemd als student-assistent. Dat fenomeen bestond nog maar enkele jaren en in beperkte mate. Ik werd assistent bij prof. De Roos maar werd daarna gevraagd om de heer De Pous te assisteren, wiens medewerker langdurig ziek was. De Pous had als druk bezet man een assistent nodig. Ik heb werkcolleges verzorgd, een keer zelfs het hoorcollege verzorgd omdat De Pous ‘een belangrijke vergadering’ in Den Haag had. “Dat begrijpt U wel”. Ik heb het schriftelijk tentamen opgesteld, in een volle zaal het tentamen afgenomen en vervolgens nagekeken.*
- Een illustratie over de omslag in de jaren zestig van de vorige eeuw die ook op de VU merkbaar werd, is te zien op de laatste foto op p.8, van de leden van de OV CATO, met hun partner. Het valt op dat bijna alle deelnemers blank waren. Een enkeling heeft wat Indisch bloed. (Nu mag zelfs dat woord blank niet meer als aanduiding worden gebruikt. Wit!) Er was toch iets veranderd en in dat maatschappelijk tijdsbeeld kun je het bezoek aan de VU van dr. Martin Luther King jr. plaatsen. In de loop van de jaren zestig zijn twee buitenlanders gastlid*

geworden. In de eerste plaats was er een Ghanese student. Eind jaren vijftig begin jaren zestig was een hele groep Ghanese aankomende studenten door de USSR uitgenodigd om daar te gaan studeren. Ne enkele jaren zijn de meesten naar het westen vertrokken, omdat ze de discriminatie in de USSR zat waren. Zo is een Ghanese studente die aan de VU kwam als gastlid uitgenodigd. De tweede was een Egyptische student die aan de VU Economie ging studeren. De achtergrond weet ik niet meer. Hij werd ook in ons dispuut als gast opgenomen. Ik heb hem nog geholpen met een enkel vak.

- *In de context van het eredoctoraat van Martin Luther King op 20 oktober 1965. De eredoctores A.A.L. Rutgers (1959), E. Jonckheer (1965, Nederlandse Antillen), C.F. Beyers Naude, en Prins Bernhard (1965) zijn me wel bekend. M. Ruppert (1970) werd onderkoning genoemd, als vice-voorzitter van de Raad van State.*
- *Prins Bernhard werd genoemd. Ik heb hem één keer op Paleis Soestdijk ontmoet. Dat kwam zo. De Almanak van het VU Corps had doorgaans een zwarte kaft, maar een Lustrum Almanak een witte kaft. In vroegere tijden was het de gewoonte om de almanak op het paleis aan de prins aan te bieden. De prins was erelid van het VU corps. Prins Bernhard placht af en toe als erelid op de sociëteit te komen. Op een keer sprak een dronken student hem aan en zei: “Hallo Lippe-Biesterfeld kennen Wir einander?” Prins Bernhard was terecht boos; sinds die tijd mocht de almanak nog maar eens in de vijf jaar worden aangeboden Als commissie gingen we met een grote auto naar Soestdijk. Een van de commissieleden was Arend van Dam. Arend kon heel goed tekenen en had ook de illustraties verzorgd in deze feestelijke almanak. Op Soestdijk aangekomen had ik de eer het 1^e exemplaar aan Prins Bernhard aan te bieden en hem toe te spreken.*

Met dank voor uw medewerking!

Het MLK SERVUS team

Foto's uit de 1960s

Autorally i.v.m. lustrum van VVSVU. Op de auto de bestuursleden. Op de foto rechtsachter bij de open deur: Simonet Landweer, mijn latere eega. Simonet is psycholoog geworden en heeft tot haar einde gewerkt. Ze is helaas jong gestorven, in 2002. Achter met bolhoed Nico Schulte Nordholt. Ik meen dat Nico was uitgenodigd door Vera Roelink, de praeses van de VVSVU. (Vera is later getrouwd met Jan Greven, die enige tijd hoofdredacteur was van de Trouw).

Autorally i.v.m. lustrum van de VVSVU. Voor: Peter Boorsma, rechts achteraan hoofd van Simonet Landweer, mijn latere eega. Helemaal achter met bolhoed Nico Schulte Nordholt.

Publiek voorafgaand aan de uitreiking van de almanak. De dame links tegen de muur: Simonet Landweer, rechts van haar: Sirp Wiersema, achter hem: Arend Soeteman, vooraan in de rij Leo Biesheuvel, rechtsachter hem: Peter Heere ?, schuin achter Heere, met lok haar op voorhoofd Peter Sluis (ca 10 jaar geleden overleden). Op de 5e of 6e rij links: Jaap Schraevesande.

Feestelijke bijeenkomst i.v.m. de uitreiking van de lustrumalmanak 1995 (?). Achter de tafel de commissie: vlnr: Tineke Zuidervaart, Arend van Dam, Margreet Valk, Peter Boorsma, Nick van Exel (praktisch niet te zien), Margreet van Gunsteren.
Er was veel belangstelling: grote zaal vol!

Foto hieronder: Lustrum in 1966 van OV CATO, galafeest in schouwburg van Apeldoorn. Voorste 2e rij links op hoek met witte jurk: Simonet Landweer, en naast haar Peter Boorsma. Opvallend bij deze grote groepsfoto is dat er bijna geen gekleurde mensen tussen zitten. Pas in de loop van de jaren zestig kwam daar een beetje verandering in.

